

**Втягування
неповнолітніх у
протиправну
діяльність на
шкоду державній
безпеці України**

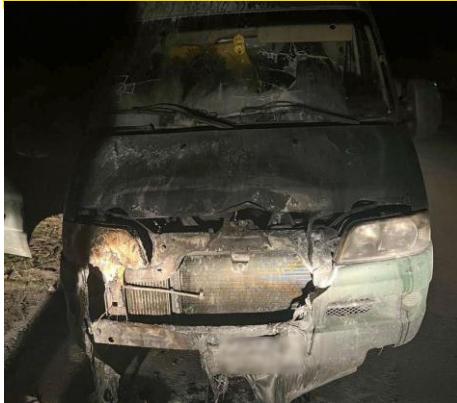

АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОБЛЕМИ

Російські спецслужби активно намагаються дистанційно втягнути українських підлітків до протиправної діяльності (диверсій) на шкоду державній безпеці України.

Типові форми – підпали авто військовослужбовців ЗСУ, обладнання «Укрзалізниці», приміщень ТЦК та СП тощо.

Двох неповнолітніх дівчат підозрюють у підпалі автомобілів у придбаних волонтерами для ЗС України. Підліткам пообіцяли за це грошову винагороду.

Двоє дівчат віком 15 і 16 років діяли за вказівками куратора, який обіцяв їм винагороду. Одна з неповнолітніх отримала пропозицію заробити гроші за підпал автомобілів військових та правоохоронців чи "швидких". Запропонував зробити це хлопець, із яким підозрювана листувалася через месенджер.

Троє підлітків 14, 16 та 13 років за гроші підпалили два автомобілі військовослужбовців ЗСУ та знімали свої дії на відео.

Правоохоронці встановили, що підпал був умисним, а троє неповнолітніх діяли за вказівками російських спецслужб, спілкуючись із кураторами в одному з месенджерів. За гроші їм пропонували підпалювати авто військовослужбовців та знімати це на відео.

Основні фактори, які сприяють втягуванню спецслужбами рф неповнолітніх у протиправну діяльність:

- **активне використання підлітком мережі інтернет**, не пов'язане із навчальним процесом, пошук в мережі джерел заробітку або гострих відчуттів;
- **низький рівень доходів родини;**
- **відсутність (або низький рівень) контролю з боку батьків** за поведінкою неповнолітнього та колом його спілкування;
- **толерантність оточення підлітка до протиправної діяльності** та/або до збройної агресії російської федерації проти України;
- **конфлікти** неповнолітнього, членів його родини або знайомих з **військовослужбовцями**, в першу чергу на підґрунті мобілізації;
- **низький рівень самооцінки підлітка, конфронтація з оточенням та бажання самоствердитись.**

ОЗНАКИ ПРИЧЕТНОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ ДОПРОТИПРАВНИХ ДІЙ

Ознаками причетності неповнолітнього до підпалів майна військових та іншої протиправної діяльності можуть бути:

- Прогулянки підлітка в ранній або пізній час (в т.ч. під час комендантської години).
- Надходження на банківські картки дитини або батьків грошових коштів невідомого походження.
- Здійснення неповнолітнім витрат, які не відповідають його статкам.
- Придбання бензину або інших легкозаймистих речовин без видимої потреби.
- Підозрілі контакти у месенджерах зі сторонніми особами.
- Наявність в телефоні підлітка нових застосунків, які не відносяться до розважальних, в першу чергу, «Timemark».
- Коливання настрою або пригнічений стан підлітка, підозрілість, висловлювання побоювань щодо можливого притягнення до відповідальності за відсутності видимих причин.

ЕТАПИ ВТЯГУВАННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ У ПРОТИПРАВНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Залучення неповнолітніх до співпраці відбувається за допомогою **месенджерів (в першу чергу «Телеграм»)** та проходить в декілька **етапів**.

ПЕРШИЙ ЕТАП:

перевірка особи щодо спроможності виконувати завдання, яка здійснюється шляхом постановки завдання з розклеювання оголошень про запрошення на роботу.

Обов'язковою умовою для підтвердження виконання роботи співробітники спецслужб рф вимагають здійснення фотофіксації розклеєного оголошення за допомогою застосунку «**Timemark**», в якому до фото долучаються дата, час та точна геопозиція, що дає можливість російським спецслужбам отримати відомості щодо району проживання (пересування) підлітка.

ДРУГИЙ ЕТАП:

співробітники спецслужб рф ставлять неповнолітньому завдання, пов'язані з нанесенням на стінах споруд, заборів огорожених територій написів, гасел на шкоду обороноздатності України.

ЕТАПИ ВТЯГУВАННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ У ПРОТИПРАВНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

ТРЕТІЙ ЕТАП:

співробітники спецслужб рф ставлять неповнолітній особі завдання, пов'язане з виїздом на територію конкретного об'єкта зацікавленості в місті проживання неповнолітнього, з метою уточнення раніше отриманих розвідданих.

ЧЕТВЕРТИЙ ЕТАП:

співробітники спецслужб рф пропонують особі виїхати на територію суміжної громади, області, міста із завданням щодо здійснення фотофіксації певного об'єкта, місця, споруди тощо, з/без використання застосунку «Timemark».

Оплата за роботу не здійснюється до повного проходження особою всіх рівнів перевірки.

У випадку відмови неповнолітнього від виконання завдання на будь-якому етапі, з метою **примусу** до вчинення підлітком протиправних дій, співробітники **спецслужб рф можуть чинити тиск** на неповнолітнього та **погрожувати передати переписку до СБУ**.

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ

За вчинення дій, пов'язаних із підпалами військових автомобілів або знищенням іншого військового майна **неповнолітні особи можуть бути притягнуті до кримінальної відповідальності:**

- ст. 111 Кримінального кодексу України «Державна зрада» - до **позбавлення волі на строк до 15-ти років або довічне ув'язнення з конфіскацією майна;**
- ст. 113 Кримінального кодексу України «Диверсія» - до **позбавлення волі на строк до 15-ти років або довічне ув'язнення з конфіскацією майна;**
- ст. 114-1 Кримінального кодексу України «Перешкоджання законній діяльності ЗС України та інших військових формувань» - до **позбавлення волі на строк до 15-ти років;**
- ст. 194 Кримінального кодексу України «Умисне знищення майна» - до **позбавлення волі на строк до 10-ти років.**
- ст. 258 Кримінального кодексу України «Терористичний акт» - до **позбавлення волі на строк до 10-ти років з конфіскацією майна.**

Згідно з частиною третьою статті 111 Кримінального кодексу України, громадяни України, які добровільно повідомлять органи влади про свій зв'язок з іноземними спецслужбами і не вчинять ніяких злочинних дій, звільняються від кримінальної відповідальності.

ІНШІ НЕГАТИВНІ НАСЛІДКИ

- **ПРИТЯГНЕННЯ БАТЬКІВ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ** за ст. 184 Кодексу України про адміністративні правопорушення;
- **ОБМЕЖЕННЯ** щодо працевлаштування в майбутньому в «силових» або інших державних структурах;
- **ЗАСУДЖЕННЯ** вчинку оточенням (родичами, сусідами, однокласниками тощо), що створює передумови до цькування підлітка, обмеження/припинення спілкування з ним;
- **НЕПРИЄМНОСТІ**, пов'язані з участю в слідчих діях, як для неповнолітнього, так і його оточення.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ ВТЯГУВАННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ В ПРОТИПРАВНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

СЛУЖБА
БЕЗПЕКИ
УКРАЇНИ

ДЛЯ БАТЬКІВ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

- **Проводити розмови** з дітьми про небезпеку вербування в інтернеті та наслідки скоєння злочинів.
- **Слідкувати** за онлайн-активністю дітей та колом їхнього спілкування у мережі.
- **Контролювати** дотримання комендантської години.
- У разі отримання інформації про спроби вербування **негайно повідомляти** про це правоохоронні органи.

ДЛЯ ПІДЛІТКІВ

- **Дотримуватись «інформаційної гігієни»** під час використання мережі інтернет, не ділитися з невідомими особами особистою інформацією.
- **Повідомляти** дорослим про нові онлайн-знайомства.
- **Уникати** відвідування інтернет-ресурсів із сумнівним вмістом.
- **Використовувати** для отримання та перевірки інформації лише офіційні ресурси
- У разі отримання пропозицій щодо участі в диверсіях за гроші **негайно повідомляти** про це правоохоронні органи.